

1. [D]la rozstrzyganej przed Sądem Polubownym sprawy zastosowanie miała Taryfa opłat za czynności Sądu Arbitrażowego, stanowiąca załącznik do Regulaminu Sądu obowiązującego od dnia 1 stycznia 2000 r. nie przewidująca konieczności wnoszenia opłaty arbitrażowej od zgłoszonego zarzutu potrącenia. (...) Skoro (...) Sąd Arbitrażowy nie rozpoznał zarzutu potrącenia z uwagi na niewniesienie (...) opłaty arbitrażowej, to trafny jest zarzut apelacji, że w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym nie zachowano trybu postępowania przed tym Sądem. (...) W konsekwencji należy stwierdzić, że skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego oparta na podstawie ustanowionej w przepisie art. 712 § 1 punkt 3 k.p.c. znajduje uzasadnienie w treści tego przepisu.

2. Poddanie istniejącego między stronami sporu rozstrzygnięciu Sądu Polubownego nie uzasadnia wniosku, iż strony rezygnują z prawa do rzetelnego i wnikliwego postępowania, zapewniającego możliwość zaspokojenia godnego ochrony interesu prawnego stron. Prawo do rzetelnego postępowania stanowi filar demokratycznego państwa prawnego i z tych powodów jego naruszenie uzasadnia wniosek, iż nastąpiło uchybienie praworządności. Tak w szczególności będzie w przypadku nierozpoznania zgłaszanego przez stronę zarzutu potrącenia wobec zastosowania przez Sąd Arbitrażowy nieobowiązującego przepisu co do opłaty jako przesłanki rozpatrzenia wniosku. Zasada rzetelnego postępowania nakazuje rozpoznanie właściwie zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu potrącenia.

**Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 25 kwietnia 2008 r.**

VI ACa 928/07

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

SSA Regina Owczarek - Jędrasik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSA Zofia Markowska

SSO (del.) Jerzy Paszkowski

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2008 r. w Warszawie na rozprawie sprawy ze skargi A. G. – T. przeciwko [...] Sp. z o.o. w W. o uchylenie wyroku sądu polubownego na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 listopada 2006 r. sygn. akt XX GC 580/05:

A/ zmienia zaskarżony wyrok w punktach I i II w ten sposób, że:

- w punkcie I

a/ uchyla wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie z dnia 29 marca 2005 r. sygn. akt SA [...] w punkcie pierwszym co do kwoty 172.084 zł /sto siedemdziesiąt dwa tysiące osiemdziesiąt cztery złote / oraz co do ustawowych odsetek od kwoty 506.533,88zł oraz w punkcie drugim,

b/ oddala skargę w pozostałej części,

- w punkcie II znosi wzajemnie między stronami koszty procesu,

B/ oddala apelację w pozostałej części,

C/ znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił skargę A. G. – T. o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej z dnia 29 marca 2005 r. o sygn. akt SA [...] zasądającego od A. G. – T. na rzecz [...] Sp. z o.o. w W. kwotę 506.533,88 zł. z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 40.161,74 zł. tytułem kosztów postępowania arbitrażowego, a także kwotę 20.000 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie -pозwem z dnia 20 czerwca 2002 r.- [...] Sp. z o.o. w W. wniosła o zasądzenie od A. G. – T. kwoty 139.885,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami postępowania, a także nakazanie pozwanej opuszczenia lokalu użytkowego nr [...] położonego w Centrum Handlowym [...] w W. W piśmie procesowym z dnia 15 lutego 2005 r. Spółka [...] ostatecznie

sprecyzowała żądanie, wnosząc o zasądzenie kwoty 506.533,88 zł wraz z odsetkami od kwot i dat wskazanych w piśmie.

Ponadto na rozprawie w dniu 21 stycznia 2005 r. Spółka [...] powiadomiła, iż A. G. – T. opuściła przedmiotowy lokal w sierpniu 2004 r., tym samym roszczenie pozwu w zakresie orzeczenia eksmisji stało się bezprzedmiotowe. Roszczenia swoje Spółka wywodziła z umowy najmu zawartej przez strony 5 sierpnia 1999 r.

W odpowiedzi na pozew A. G. – T. wniosła o oddalenie powództwa; zarzuciła, iż umowa najmu jest nieważna z uwagi na fakt, iż nie została potwierdzona przez jej małżonka. W piśmie procesowym z dnia 6 grudnia 2002 r. A. G. T. podniosła zarzut niewłaściwości Sądu Arbitrażowego wnosząc o odrzucenie pozwu.

Na rozprawie w dniu 9 grudnia 2002 r. strony zgodnie oświadczyły, iż przed Sądem Gospodarczym zawiśł spór o uznanie sądu powszechnego za właściwy do rozpoznania roszczeń dotyczących umowy z 5 sierpnia 1999r. Uzasadniało to zawieszenie postępowania z urzędu w oparciu o § 28 ust. 1 Regulaminu Sądu Arbitrażowego.

Postanowieniem z dnia 1 marca 2004 r. wydanym w sprawie XVI GC [...] Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVI Gospodarczy odrzucił pozew A. G. – T., uznając ważność zapisu na sąd polubowny zawarty w umowie najmu z dnia 5 sierpnia 1999 r.

Zażalenie A. G. – T. na to postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie Wydział I Cywilny z dnia 21 czerwca 2004 r. sygn. akt IA Cz [...].

W związku z tym Sąd Arbitrażowy podjął zawieszony postępowanie.

Sąd Arbitrażowy ustalił, że strony łączyła umowa najmu z dnia 5 sierpnia 1999r., na mocy której A. G. – T. była zobowiązana do uiszczania czynszu w sposób i w wysokości określonej w art. 5 umowy oraz do uiszczenia dodatkowych opłat, niezbędnych do pokrycia kosztów obsługi i zarządzania Centrum Handlowym zgodnie z art. 6 umowy.

A. G. T. nie wywiązywała się z obowiązków najemcy pomimo wielokrotnego wzywania do uregulowania zaległości.

W dniu 1 lutego 2001 r. strony podpisały porozumienie, na mocy którego A. G. – T. uznała istniejące na tę datę zadłużenie w kwocie 56.309 zł, zobowiązując się do jego spłacenia w ratach. Porozumienia tego A. G. – T. nie wykonała.

W tym stanie rzeczy pismem z dnia 21 sierpnia 2001 r. Spółka [...] w oparciu o art. 22.2 umowy rozwiązała ją ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2001 r. Pomimo tego pozwana odmawiała wydania lokalu, co uzasadniało domaganie się przez Spółkę odszkodowania na podstawie art. 22.7 umowy.

Sąd Arbitrażowy nie uwzględnił zarzutu A. G.- T. odnośnie nieważności umowy najmu zawartej przez strony. W ocenie Sądu Polubownego, zawarcie umowy najmu nie przekraczało zakresu zwykłego zarządu majątkiem wspólnym. Zespół Orzekający podzielił w tej kwestii poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w orzeczeniach obszernie cytowanych w piśmie procesowym strony powodowej z dnia 15 listopada 2002 r.

W odniesieniu do wysokości dochodzonego przez Spółkę roszczenia Sąd Arbitrażowy stwierdził, że nie było ono kwestionowane przez stronę pozwaną i uznał je za dostatecznie udowodnione.

Co do zgłoszonego przez A. G. – T. zarzutu potrącenia kwoty 172.084 zł z tytułu nakładów na przedmiot najmu poczynionych przez A. G. – T. Sąd Arbitrażowy wskazał, że zarzut ten - poza tym, iż co do wysokości nie został wykazany w sposób obiektywny- nie mógł być przedmiotem rozpoznania wobec niewniesienia przez pozwaną opłaty arbitrażowej stosownie do § 4.1 Taryfy opłat za czynności Sądu Arbitrażowego przy KIG.

A. G. – T. wniosła skargę o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego, zarzucając:

- nieważność zapisu na Sąd Polubowny (art. 712 § 1 pkt I k.p.c.)

- niezachowanie trybu postępowania przed Sądem Polubownym przez:

a/ obrazę § 28 ust. 1 Regulaminu Sądu Arbitrażowego polegającą na uznaniu, że ustały przyczyny uzasadniające zawieszenie postępowania;

b/ obrazę § 4.1 Taryfy opłat za czynności Sądu Arbitrażowego przy KIG polegającą na niewłaściwym zastosowaniu tego przepisu (art. 712 § 1 pkt 3 k. p. c.)

- uchybienie przez wyrok Sądu Arbitrażowego zasadom praworządności i zasadom współżycia społecznego.

W uzasadnieniu skargi A. G. – T. podniosła, że umowa zawarta między stronami była dla skarżącej czynnością zarządu majątkiem wspólnym. Konsekwencją dokonania takiej czynności zarządu majątkiem wspólnym jest- zdaniem skarżącej- skutek polegający na tym, że w stosunku do obojga małżonków powstają wspólne prawa i obowiązki oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej i każdy z małżonków może i powinien być uczestnikiem sporu. Zapis na sąd polubowny jest czynnością o szczególnym charakterze, bowiem wyłączając rozstrzyganie sporów przez sądownictwo państwowe. Z tych względów tego rodzaju czynność należy traktować jako czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym i brak takiej zgody ze strony drugiego małżonka jest przesłanką negatywną możliwości poddania sporu Sądowi Arbitrażowemu.

Zdaniem wnoszącej skargę Sad Polubowny błędnie uznał, że ustały przesłanki uzasadniające zawieszenie postępowania, gdyż - wbrew stanowisku Sądu Polubownego- sprawy, które stanowiły podstawę zawieszenia postępowania nie zostały zakończone i tym samym nie ustały przesłanki uzasadniające zwieszenie postępowania.

Z uzasadnienia wyroku sądu polubownego wynika, że nie rozpoznano zarzutu potrącenia, bowiem A. G. – T. nie wniosła opłaty arbitrażowej stosownie do § 4.1 Taryfy opłat za czynności Sądu Arbitrażowego. Wskazany przepis odnosi się zdaniem do strony powodowej i dotyczy innej sytuacji. Skarżąca nie wniosła powództwa wzajemnego i oczywistym jest, że podstawą potrącenia jest art. 498 kodeksu cywilnego. Ponadto stwierdzenie Sądu Polubownego, że zarzut potrącenia „co do wysokości nie został wykazany w sposób obiektywny” jest niezrozumiałe w rozumieniu art. 712 § 1 pkt 4 k. p. c.

Zdaniem skarżącej wyrok Sądu Polubownego uchybia zasadom praworządności i zasadom współżycia społecznego. Zasady praworządności wymagają między innymi, aby sąd podejmował wszelkie niezbędne działania do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego. W niniejszej sprawie Sąd Polubowny, poprzez niedopuszczenie dowodu z zeznań świadka – męża skarżącej w sposób jednostronny ustalił stan faktyczny. Tego rodzaju procedowanie narusza również zasadę bezstronności sądu polubownego. Naruszenie zaś zasad współżycia społecznego polega na tym, że [...] Spółka z o.o. w sposób nieuzasadniony wzbogaciła się kosztem skarżącej, które to wzbogacenie nastąpiło na skutek wybudowania lokalu przez skarżącą z jej własnych środków.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2006r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego, kierując się następującymi motywami.

Zgodnie z przepisem art. 712 k.p.c.- mającym zastosowanie w danej sprawie - strona może żądać uchylenia wyroku sądu polubownego, jeżeli:

nie było zapisu na sąd polubowny albo gdy zapis był nieważny lub utracił moc;

stronę pozbawiono możliwości obrony jej praw przed sądem polubownym;

nie zachowano trybu postępowania przed sądem polubownym ustalonego przez strony lub przepisów ustawy, w szczególności przepisów o składzie sądu, głosowaniu, wyłączeniu sędziego i o wyroku;

rozstrzygnięcie o żądaniach stron jest niezrozumiałe, zawiera sprzeczności albo uchybia praworządności lub zasadom współżycia społecznego;

zachodzą przyczyny, które stanowią podstawę skargi o wznowienie postępowania w myśl przepisów kodeksu.

Strona nie może więc żądać uchylenia wyroku z innych przyczyn. Sąd powszechny natomiast bada zaskarżony wyrok sądu polubownego pod kątem formalnym istnienia powyższych przesłanek. W tym tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy wskazując, iż „Rozpoznając skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego, sąd państwowy bada sprawę jedynie w zakresie przyczyn wymienionych w art. 712 k.p.c. Orzeczenie sądu państwowego ogranicza się w tym wypadku bądź do uchylenia wyroku sądu polubownego w całości lub części, bądź do oddalenia skargi” (wyrok SN 1967.12.13 [I CR 445/67](#) OSNC 1968/8-9/149).

Odnosnie zarzutu skarżącej nieważności zapisu na sąd polubowny Sąd Okręgowy uznał ten zarzut za niezasadny. Sąd I instancji wskazał, że małżonek skarżącej nie był stroną stosunku najmu, zaś do zawarcia umowy najmu nie była wymagana jego zgoda; nie ma zatem znaczenia dla ważności zapisu na sąd polubowny ewentualny brak zgody małżonka skarżącej. Nadto Sąd Okręgowy stwierdził, iż na temat ważności zapisu wypowiedział się już Sąd Okręgowy w Warszawie XVI w postanowieniu z dnia 1 marca 2004r. sygn. XVI GC [...] odrzucając pozew A. G. – T. z uwagi na ważność zapisu na sąd polubowny zawartego w umowie najmu w dnia 5 września 1999r.

Odnosząc się do zarzutu skarżącej niezachowania trybu postępowania przed Sądem Arbitrażowym poprzez obrazę § 28 ust. 1 Regulaminu Sądu Arbitrażowego oraz obrazę § 4 ust. 1 Taryfy Opłat za czynności Sądu Arbitrażowego przy KIG Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż jest on również bezzasadny. Skarżąca nie wykazała bowiem zasadności powyższych zarzutów. Zgodnie z art. 6 kodeksu cywilnego ciężar udowodnienia faktu, a takim niezaprzeczalnie jest uchybienie w/w przepisom spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Oznacza to, iż skarżąca powinna była wykazać sposób uchybienia tymże przepisom. Nadto powinna wykazać, iż uchybienie to wyczerpuje przesłanki z art. 712 § 1 pkt 3 k.p.c. tymczasem zarzuty skarżącej dotyczą merytorycznego rozstrzygnięcia sądu polubownego, nie zaś naruszenia trybu postępowania przed sądem polubownym, ustalonego przez strony lub przepisów ustawy lub też przepisów o składzie sądu, głosowaniu, wyłączeniu sędziego i o wyroku.

Również zarzut sprzeczności z zasadami praworządności oraz zasadami współzycia społecznego podniesiony przez skarżącą nie znajduje - zdaniem Sądu Okręgowego - odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym. W kontekście art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. naruszenie zasad współzycia społecznego zrównane zostało ze stanami dyskwalifikującymi wyrok sądu polubownego w stopniu pozbawiającym go wartości jako podstawy rozstrzygnięcia sporu (uchybienie praworządności, niezrozumiałości i sprzeczności), a zatem sprowadzone do granic wyjątkowości (wyrok SN z dnia 1988.04.27, sygn. [I CR 81/88](#)). Zarzuty skarżącej nie uzasadniają w żaden sposób uznania, iż doszło do uchybienia zasadom praworządności i współzycia społecznego. Argumenty, iż nie został przesłuchany świadek W. T. jest zarzutem merytorycznym, w żaden jednak sposób nie wpływa na uchybienie zasad praworządności. Podobnie odnośnie zarzutu nieuzasadnionego wzbogacenia pozwanego kosztem skarżącej. Skarżąca w żaden sposób nie udowodniła, iż w wyniku wydania wyroku przez sąd polubowny została naruszona praworządność.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 7 listopada 2006r. wniosła skarżąca A. G. – T. Apelacja zarzuca:

- obrazę postanowienia § 4. 1 Taryfy opłat za czynności Sądu Arbitrażowego przy KIG polegającą na niewłaściwym zastosowaniu tego przepisu (art. 712 § 1pkt 3 k.p.c.),

- obrazę art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. polegającą na przyjęciu, że wyrok Sądu polubownego nie uchybia praworządności i zasadom współzycia społecznego,

Apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania / protokół rozprawy apelacyjnej – k. 129, apelacja – k. 70- 71 oraz zażalenie – k.84-85/.

W uzasadnieniu zarzutów apelacji A. G. –T. podniosła, że Sąd Polubowny nie rozpoznał zgłoszonego przez pozwaną zarzutu potrącenia z powodu niewniesienia opłaty arbitrażowej stosownie do par. 4.1 Taryfy opłat za czynności Sądu Arbitrażowego. Wskazany przepis dotyczący obowiązku uiszczenia opłaty odnosi się natomiast do strony powodowej i dotyczy innej sytuacji.

Natomiast uchybienie praworządności i zasadom współżycia społecznego strona apelująca dostrzega odpowiednio w niepodjęciu przez Sąd wszelkich niezbędnych działań do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz w fakcie wzbogacenia się- zdaniem apelującej - [...] sp. z o.o. kosztem A. G. – T. w sposób nieuzasadniony w związku z poniesionymi przez nią nakładami na lokal, którego dotyczyła zawarta między stronami umowa najmu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesiona przez A. G. – T. apelacja zawiera zarzut naruszenia art. 712 § 1 pkt 3 k.p.c., jak również art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c.

Naruszenie art. 712 § 1 pkt 3 k.p.c. jest - zdaniem apelującej – skutkiem niewłaściwego zastosowania przez Sąd Arbitrażowy w rozpoznawanej sprawie postanowienia § 4.1 Taryfy opłat za czynności Sądu Arbitrażowego, które to naruszenie doprowadziło do nierozpoznania zarzutu potrącenia zgłoszonego przez A. G. – T.

Zarzucając naruszenie przepisu art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. apelująca podtrzymuje stanowisko, że wyrok Sądu Polubownego uchybia zasadom współżycia społecznego i praworządności, gdyż ten Sąd nie podjął wszelkich niezbędnych działań do dokładnego wyjaśnienia sprawy oraz ustalił stan faktyczny sprawy w sposób jednostronny. Zdaniem apelującej wyrok Sądu Arbitrażowego uchybia praworządności, gdyż akceptuje bezpodstawne wzbogacenie się [...] sp. z o.o. kosztem A. G. - T.

W związku z zarzutem niewłaściwego zastosowania przez Sąd Arbitrażowy § 4.1 Taryfy opłat za czynności Sądu Arbitrażowego przy KIG Sąd Apelacyjny dopuścił z urzędu dowód z wyjaśnień Sądu Arbitrażowego z 4 marca 2008 r. oraz z Taryfy opłat za czynności

Sądu Arbitrażowego przy KIG – na okoliczność, czy pozwana była obowiązana w postępowaniu przed Sądem Polubownym do uiszczenia wpisu od zarzutu potrącenia / k. 111, 129 114-117. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego jednoznacznie wynika, że **dla rozstrzyganej przed Sądem Polubownym sprawy zastosowanie miała Taryfa opłat za czynności Sądu Arbitrażowego, stanowiąca załącznik do Regulaminu Sądu obowiązującego od dnia 1 stycznia 2000 r. nie przewidująca konieczności wnoszenia opłaty arbitrażowej od zgłoszonego zarzutu potrącenia.** Zgodnie bowiem z postanowieniem § 4.1 tej Taryfy strona powodowa wnosi opłatę arbitrażową w wysokości wskazanej w tabeli opłat arbitrażowych. Opłatę od zarzutu potrącenia przewidywała Taryfa stanowiąca załącznik do Regulaminu Sądu obowiązującego od dnia 1 stycznia 2003 r., która miała zastosowanie do spraw wniesionych dopiero po 1 stycznia 2003 r., przedmiotowa zaś sprawa została wszczęta 21 czerwca 2002r.

Należy dodać, że A. G. –T. nie była wzywana przed Sądem Polubownym do uiszczenia opłaty w związku ze zgłoszonym zarzutem potrącenia, co potwierdza ustalenie, że w sprawie miała zastosowanie Taryfa nie przewidująca opłaty od zarzutu potrącenia.

Skoro więc Sąd Arbitrażowy nie rozpoznał zarzutu potrącenia z uwagi na niewniesienie przez A. G. – T. opłaty arbitrażowej, to trafny jest zarzut apelacji, że w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym nie zachowano trybu postępowania przed tym Sądem ustalonego przez strony poprzez zastrzeżenie w zapisie na sąd polubowny, że spory zostaną poddane pod rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego przy KIG w Warszawie zgodnie z jego regulaminem / art. 23 umowy z dnia 5 sierpnia 1999r./

W konsekwencji należy stwierdzić, że skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego oparta na podstawie ustanowionej w przepisie art. 712 § 1 punkt 3 k.p.c. znajduje uzasadnienie w treści tego przepisu.

W tym miejscu trzeba dodać, że nierozpoznanie przez Sąd Arbitrażowy zarzutu potrącenia w powołaniu na błędne ustalenie, iż przesłanką jego rozpatrzenia jest wniesienie opłaty arbitrażowej, w istocie wyczerpuje również przesłankę uchylenia wyroku sądu polubownego ustanowioną przepisem art.712 § 1 punkt 4 k.p.c. i powołaną w skardze. Zgodnie bowiem z tym przepisem strona może żądać uchylenia wyroku sądu polubownego, jeżeli rozstrzygnięcie uchybia praworządności.

Rozstrzygnięcie uchybiające praworządności w rozumieniu art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. to takie, które sprzeciwia się naczelnym zasadom prawnym, regułom ustalonego postępowania oraz które jest sprzeczne z ogólnie przyjętym porządkiem prawnym.

W kontekście dokonanych przez Sąd Apelacyjny ustaleń stwierdzić należy, że podniesiony przez stronę pozwaną zarzut naruszenia art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. zasługuje na uwzględnienie. Oceną, czy orzeczenie uchybia zasadom współżycia społecznego lub praworządności powinna być dokonywana ad casum z uwzględnieniem szczególnego charakteru wyjątku określonego w art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. W omawianym przypadku nie zachodzi niebezpieczeństwo błędnego zastosowania w/w przepisu poprzez przyjęcie, że nierozpoznanie istotnego dla całokształtu okoliczności, zgłoszonego przez stronę zarzutu potrącenia uchybia zasadom współżycia społecznego lub praworządności. **Poddanie istniejącego między stronami sporu rozstrzygnięciu Sądu Polubownego nie uzasadnia wniosku, iż strony rezygnują z prawa do rzetelnego i wnikliwego postępowania, zapewniającego możliwość zaspokojenia godnego ochrony interesu prawnego stron. Prawo do rzetelnego postępowania stanowi filar demokratycznego państwa prawnego i z tych powodów jego naruszenie uzasadnia wniosek, iż nastąpiło uchybienie praworządności. Tak w szczególności będzie w przypadku nierozpoznania zgłaszanego przez stronę zarzutu potrącenia wobec zastosowania przez Sąd Arbitrażowy nieobowiązującego przepisu co do opłaty jako przesłanki rozpatrzenia wniosku. Zasada rzetelnego postępowania nakazuje rozpoznanie właściwie zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu potrącenia.**

Jednakże – jak ustalono – w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym A. G. – T. jako pozwana zgłosiła zarzut potrącenia z wierzytelności Spółki [...] w łącznej kwocie 506.533,88zł wierzytelności pozwanej z tytułu nakładów na przedmiot najmu w wysokości 172.084zł.

Nierozpoznanie zatem zarzutu potrącenia uzasadnia uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego tylko co do kwoty 172.084 zł oraz odsetek od dochodzonej kwoty 506.533,88zł. Stosownie bowiem do przepisu art. 498 § 2 k.c. skutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Dlatego zarzut potrącenia może mieć wpływ tylko na rozstrzygnięcie co do kwoty 172.084zł. Ponadto zgodnie z przepisem art. 499 zdanie drugie k.c. oświadczenie o potrąceniu ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. A zatem rozstrzygnięcie o zarzucie potrącenia

może mieć wpływ na rozstrzygnięcie o odsetkach żądanych od dochodzonych przez Spółkę [...] wierzytelności w łącznej kwocie 506.533,88zł.

Natomiast brak jest podstaw do przyjęcia, aby zasądzenie od A. G. – T. na rzecz Spółki [...] pozostałej kwoty 334.449,88 zł uchybiało praworządności lub zasadom współzycia społecznego, skoro kwota ta została zasądzona tytułem opłat czynszowych, dodatkowych opłat niezbędnych na pokrycie kosztów obsługi i zarządzania Centrum Handlowych oraz odszkodowania za bezprawne zajmowanie lokalu uzgodnionych w umowie zawartej przez strony, a niezapłaconych przez najemcę.

W szczególności nie można – wbrew ogólnemu zarzutowi- apelacji przyjąć, aby rozstrzygnięcie w ostatnio wskazanym zakresie naruszało zasady współzycia społecznego. Apelacja zarzuca Sądowi Polubownemu niepodjęcie wszelkich niezbędnych działań do dokładnego wyjaśnienia sprawy oraz ustalenie stanu faktycznego sprawy w sposób jednostronny, jak również podtrzymuje zarzut bezpodstawnego wzbogacenia się [...] Sp. z o.o. kosztem apelującej. Jednakże wnoszącej apelację nie udało się wykazać zasadności powyższych zarzutów. Nadto apelująca powinna wykazać, iż uchybienie to wyczerpuje przesłanki z art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. tymczasem zarzuty skarżącej ograniczają się do ogólnej krytyki rozstrzygnięcia Sądu Arbitrażowego. W tym zakresie za nieuzasadniony należałoby uznać zarzut naruszenia art. 712 § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z „ustaleniem stanu faktycznego w sposób jednostronny”, czy „naruszeniem zasady bezstronności Sądu”.

Z tych względów należało – na podstawie art.386§ 1 k.p.c.- zmienić zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego poprzez uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej z dnia 29 marca 2005r. sygn. akt SA [...] w punkcie pierwszym co do kwoty 172.084 zł oraz co do ustawowych odsetek od kwoty 506.533,88zł oraz w punkcie drugim / co do kosztów postępowania/ oraz oddalić skargę w pozostałej części i znieść wzajemnie między stronami koszty procesu / art. 100 k.p.c./.

W pozostałej części apelacja A. G. – T. jako bezzasadna podlega oddaleniu stosownie do przepisu art.385 k.p.c.

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 100, art. 108 § 1 i art. 109 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Źródło: Sąd Apelacyjny w Warszawie

arbitraz.laszczuk.pl